

ODWODZIĆ (246) *vb impf*

Oba o jasne; imp z tekstów nie oznaczających ó.

inf odwozić (50). ◇ *praes 1 sg* odwożę (21). ◇ *2 sg* odwożisz (5). ◇ *3 sg* odwożi (58). ◇ *2 pl* odwożicie (1). ◇ *3 pl* odwożą (25). ◇ *praet 1 sg f* odwożiłam (1). ◇ *3 sg m* odwożił (13). *f* odwożiła (2). ◇ *3 pl m pers* odwożili (8). ◇ *fut 3 sg m* będzie odwożił (1). *f* odwożić będzie (1). ◇ *3 pl subst* odwożić będą (1). ◇ *imp 2 sg* odw(o)dz (2) *BibRadz, LatHar, odw(o)dz (1) BudBib*. ◇ *3 sg* niech, niechaj, niechże odwożi (3). ◇ *3 pl* niech odwożą (1). ◇ *con 1 sg m* bych odwożił (1). ◇ *2 sg m* byś odwożił (1). ◇ *3 sg m* by odwożił (9). *f* by odwożiła (2). *n* by odwożiło (2). ◇ *1 pl m pers* bychmy odwożili (1). ◇ *3 pl m pers* by odwożili (5). *subst* by odwożiły (2). ◇ *part praes act* odwożąc (28), odwożąc (1) *BiałKat*.

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI (jeden z niżej notowanych przykładów) – XVII w.

1. Prowadzić na inne miejsce chcąc, aby ktoś się tam znalazł lub aby opuścił dotychczasowe miejsce; *reducere Mącz, PolAnt, Calep, Cn; abducere, deducere, sevocare Mącz, Calep, Cn; subducere Mącz, Cn; seducere Calep, Cn; amovere Mącz; demovere, depellere, detrudere, movere, retroducere Cn (18)*: *Amoveo, Odeymuyę/ odwożę/ pomykam się precz/ odganiam. Mącz 234b, 96b; Abduco – Odwożę. Calep 4a, 294a, 962b.*

odwożić co (żywotne) od czego (żywotne) (1): Księdzka Krupkięgo kón miał ten obyczay/ że od koni nie dał się lada iako odwożić *KochAp 7*.

Zwroty: »odwożić na stronę« = *sevocare Mącz, Calep, Cn;prehendere a. seducere solum Cn [szyk zmienny] (2)*: *Sevoco, Odzywam/ odwożę na stronę. Mącz 505c; Calep 975b.*

»odwożić precz« = *abducere, subducere Mącz [szyk zmienny] (2)*: *Abduco, Precz odwożę. Mącz 96a, 97a.*

Przen [kogo dokąd] (2): *[Król]* nie ma wielkiego około siebie mieć wojska/ którymby na zad do Aegyptu/ to iest/ w błędy a w kacerstwa/ przez moc a przez gwałt lud Królestwa swoięgo od Kościoła Bożęgo odwożił. *OrzQuin T2v*; *O mieysce ziemne [tj. grobie]/ [...] Pobożnych wiele Bierzeł/ a śmieie. W rodzicach szkodził/ Bo ie odwożił/ W miezkania ciche/ A bárzo liche. WisznTr 21.*

a. *Prowadzić z powrotem, przyprowadzać (5)*: wyrzyl byka brata twęgo/ albo drob ięgo bładzący/ nie odeydziefz od nich/ odwożąc odwieziefz ie bratu twemu. *BudBib Deut 22/1; Calep 902b.*

Zwroty: »[kogo] do domu odwożić« (2): *BibRadz Iudic 19 arg*; że też potym wojsko swoie znędzonę y nawałtonę/ musiał *[Turczyn]* dwakroć do domu odwożić *OrzJan 80.*

»zaś odwożić« (2): Niektoremu Lewicie odefzła zóna do domu oycá swęgo. 8. Ktorą gdy zaś do domu odwożił. 25. Vczynion iest iey gwałt w Gábáa tak iż vmarła. *BibRadz Iudic 19 arg; Mącz 96d.*

b. *Dawać sygnał do odwrotu (1)*: Trębaczę pobudzali wyiezdzać w pole y potykac się/ y zaście odwożili gdzie była tego potrzebá *BielSpr 12v.*

c. *[Odlączać karmiacą matkę od młodych [co (żywotne) od czego (żywotne)]:* przez dzieśięć dni po oprożeniu máciorki nie odwożić od prosiąt *Cresc 1571 567.]*

2. *Odginać, odchylać; zwracać w inną stronę; recellere Mącz, Calep; avertere PolAnt; reducere, refigere Mącz; deicere, detorquere Cn (7)*: *Recello, id est, Reduco, reclino, Odwożę/ Odginam. Mącz 46c, 126d, 348b; Calep 897b.*

Zwrot: »[co] nazad odwodzić« (1): żeś fie był w.m. dla wzięcia posiłku cofnął/ iáko owo Táran ná zad odwodzą/ áby tym mocniej vderzył *GórnDworz* Dd5.

Przen (2) :

Zwrot: »odwodzić oczy [od kogo]« = *przestawać patrzeć* (2): Odwodź oczy twoie od niewiáfty piękney [*Averte oculum a muliere formosa*] *BibRadz Eccli* 9/8; *BudBib Eccli* 9/8.

3. *Sprawiać, aby ktoś czegoś nie robił, nie uczestniczył w czymś, nie doznawał czegoś; avocare* *Mącz, Calep, JanStat, Cn; dehortari* *Modrz, Calep, Cn; retrahere* *Modrz, Cn; abhortari* *Calep, Cn; absterre, arcere* *Mącz; abducere, aberrare facere, abstrahere* *Modrz; deterrere, dissuadere, revocare* *Cn* (220) : *Avoco, Odziwam/ odwoławam/ odwabiam* *Metaph* *Odwodzę. Mącz* 504c; *Abhortor – Odwodzę, odradzam. Calep* 4b, 116b, 298b.

odwodzić co komu (1): *Absterreo, Odfráraszam/ odwodzę komu co. Mącz* 451c.

a. *Sklaniać do zaniechania, odstąpienia, zniechęcać, powstrzymywać* [w tym: z podmiotem osobowym (150), z nieosobowym (50); *kogo* (175), *co* (żywotne) (1), *co* (W *przen*) (17)] (211) : To fie rozumie iákoby ftrách/ iż czlowiek vznakwłfi wyftępek fwoy boj fie iż to zle biło áby drugi raz nie vpadł bowiem go ftrách zakonu odwodzi *RejPs* 177; *Iozeph* dzywnie panią od/ wodzy [!] *RejJóz* E3v, Dv; *Otóż* mię to trochę odwodzi: wżákże temu nieubliżáiąc, trzymałbym fie przed się zdánia fwégo *JanNKar* E4v, E.

odwodzić do kogo (1), *do czego* (5) [w tym: *do kogo* [i] *do czego* (1)] (5): *Epikurus* co też fwą rádá ludzi zwodzi/ A wiele ich od cnoty tám do niey [*pani Rozkoszy*] odwodzi. *RejWiz* 33v; *Aby* thy Bogi thym więcey zálecił/ y do nich ludzie przyciągnął/ á potym áby od prawdziwego Bogá Oycá odwiódł/ iáko wyżfzey od *Kryftuflá* odwodzi do ftworzenia. *GrzegRóżn* E3v; A ták gdy vlfyfyżfz ducha iákiego/ ktoryby cie chciał odwodzić do infzych wymyfłow á do infzey nádzieie oprócz Páná twoiego/ do vmárłych fwiętych/ do odpuftow/ do obrázow/ do gromniczek/ y do infzych rzeczy omylnych/ [...] vcieczże fie thy iedno do oney vmieiętności fwoiey *RejPos* 190; *CzechEp* 343; źlebym czynił/ kiedybym was od pewnego pokoju/ do niepewnego zwycięztwá odwodzić miał *OrzJan* 15.

odwodzić od kogo (20), *od czego* (140) [w tym: *od kogo i czego* (5)] (155): *ForCnR* A3v; *BielŻyw nlb* 6; *SeklWyzn* c4v; *RejKup* q4; *MurzHist* V3v; *MurzNT* 76; *Toć* yeft wolność cyeleftna/ od ktorey nas Páweł S. odwodzi *KromRozm II* mv, f4v; *DiarDop* 104 [2 r.]; *GliczKsiąż* P; *LubPs* O6, bb *marg*, bbv, Q2v *marg*, Rv; *GroicPorz* av; *KrowObr* 58, 141, 166, 208v; *RejWiz* 33v, 53v; ten ktory chce odwodzić lud od Bogá/ áby był zabit. *BibRadz Deut* 13 arg, I 88c *marg*, 2.Reg 20 arg, II 22a *marg*; żeś przyfzedł roftyrki czynić/ á flugi moię od robot ich odwodzić. *BielKron* 29, 5, 205, 282, 307; *GrzegRóżn* E3v; *KochSat* B3v; czofz tedy mieyfzczkiemu proznowaniu na przełzkodzie może być/ czo by nas iákmiarz długo od czwiczenia w naukach odwodzić miało? *KwiatKsiąż* L4, I3v; *Avocata* rebus *gerendis senectus*, Stáročć odwodzi od fprawowánia rzeczy. *Mącz* 504c, 14c; *SarnUzn* G8v; *RejAp* 57, 79, 100, 175; *Ani* to/ áni żadna naiwiętfa krzywda/ nie ma iey [*dwornej pani*] od poczćiwości odwodzić. *GórnDworz* Cc, C4v, Y3, Ee8, Ff8, Ii7; [*abychmy*] omylnemu fwiátu ni w czym fie od woley fwięthey twoiey márnie odwodzić nie dáli *RejPos* 31; mieli też náftác y *Prorocy* y *Apoftołowie* fálfzywi/ kthorzy mieli odwodzić lud od prawdziwey náuki *Kriftufowey* *RejPos* 68v, 11, 30, 40v, 52v, 54v (30); *RejPosWiecz*³ [97]v; *BiałKat* 46 [2 r.]; *KuczbKat* 370; *RejZwierc* 6v, 11, 135v, 266v;

WujJud 119v, 131v, 133v [2 r.]; *RejPosWstaw* 110v; á o tobie łyfzeli/ iż tych wśzytkich żydow ktorzy łą między pogány odwodziłz od zakonu Moyżefzo(wego) *CzechRozm* 77, 36, 67v, 71 [2 r.], 89v, 170 (11); A niech cię wśtyd od łpowiedzi nieodwodzi *KarnNap* C4; Bo oni będąc y rozumem y bogáctwy od Bogá lepiej obdárzeni/ więcey przyczyn máią ktore ie od wyłtępkow odwodzą *ModrzBaz* 73, 18, 25v, 67, 75, 126; gdzie Márkowi Ephelkiemu y vporowi iego wolność dáią/ á nikt go od iego zákamiáłości poniewolnie nie odwodzi *SkarJedn* 295, 306, 376, 380; *Oczko* 18v; Chodząc z towarzyłzmi łwymi po wśzytkim onym páńłtwie: ludzie od Czártowłkiey łłufzby odwodził *SkarŻyw* 231, 47, 100, 238, 290, 483; *CzechEp* 46, 76, 281, 289, 343 (9); Ktorymi łłowy/ Páweł ś. odwodzi/ od onych zabáwek ceremonialnych zakonnych/ y od rołkolfzowania w tym świećie/ y łtáránía łię o ty rzeczy źiemłkie *NiemObr* 9, 31 [2 r.], 42, 61, 91; nie dopułzczáyćie łię w namnieyłzey rzeczy od powłzechności kościoła Bożego (ktory oni Papielkim zowią [!]) odwodzić *ReszPrz* 91, 109; *ArtKanc* S16v; *Phil* F, L2, N3, R2; *GórnTroas* 10, 27; *GrabowSet* I2v, Xv; *OrzJan* 15, 59, 70; toć nie iedná rzecz od pokuthy odwodzi. *LatHar* 162 marg, +2v, 33, 40, 657; 12 Piłze rozmáitým łtanom/ łtárym y młodym. 15 Odwodząc ich od miłości łwiátá/ 18 Y od haeretykow/ ktore Antychriłtámi zowie. *WujNT* 1.*Ioann* 2 arg, s. 248, 1.*Cor* 10 arg, *Gal* 5 arg, *Col* 2 arg, 1.*Tim* 1 arg, s. 751, 838; *SiebRozmyśl* B; A my ładá wiátrom y łtráchom od łzukánia łię zbáwienia odwodzić dáiem *SkarKaz* 519a, 4a; *CiekPotr* 17; *SkarKazSej* 661a; *KlonWor* 12. Cf *Zwrot*. [Cf teź 1. *Przen OrzQuin* T2v].

odwodzić z czego (1): *BibRadz* I 108c marg cf *W* *przen*.

odwodzić ku komu [ku sobie], *ku czemu* (2): A kaznodzieie máią nanie wołác iako na przekłété/ i ktore inłzą chfáłę panu vřtawuią niłzli on łám vřtawił/ i temże dułzám łzkodzą/ ku łobie ie od pańłkiei woléi odwodząc *MurzNT* 76; A on by łie znák ábo cud wam przezeń opowiedány wypełnił/ ále by was przedłię odwodził ku náłładowáníu y chwaleniu Bogow cudzych/ ktorych wy nie znaćie. *BibRadz Deut* 13/2.

odwodzić na co (2): áby gdy zołdu nie łtanie/ cnotá wáłzá miálá łie tym krégieł hámowác/ á was od łławy woienney ná próznowanie y ná leniłstwo odwodzić *OrzJan* 59; Przetoź nie łłuchaymy tych/ ktorzy ná łtrony y łekty odwodzą/ mowiac; Owo tu iełt Chriłtus/ ábo/ Ono tám. *WujNT* 104, 104.

odwodzić w co: [Cf 1. *Przen OrzQuin* T2v].

odwodzić czym (19): temże duch łwięty od ich złocinłtwa odwodził/ czém tu łpiérę żałofne⁸⁰ *MurzHist* L4; *LubPs* Q2v marg; A toć iełt onego chytrego Węźá zdrádá/ ktorey nie koźdy tźłowiek batzy/ á thą zdrádą łwoiá/ wiele ludzi od łámego Bogá odwodzi. *KrowObr* 208v; *BibRadz* I 5c marg; A by ten nędzny łwiát/ y to ciemne kłiążę iego nie odwodziło nas od ciebie Bogá náłzego tym łákomłtwem á tymi poźądliwołciámi łwiátá tego. *RejPos* 220, 30, 54v, 338v [2 r.]; *RejZwierc* 6v; *RejPosWstaw* 110v; powiedział mu Papielz/ iłz to łą chytróci łzátáńłkie/ ktory tym chce gdy inaczey nie moźe/ od dobre⁸⁰ odwodzić *SkarŻyw* 290; nie thylko że lud od niewoley łie vřłhrzeżenia odwodził/ nápominánim łwym częłtym y vkázowánim że iuź bliłko iárzmo niewoley/ ále y záltáwianim łie Piłiłtrátełowi *Phil* N3; *OrzJan* 115; *LatHar* 674; Przykłádem Żydow odwodzi Korynthiany/ od báłwochwáłłtwá/ porubłłtwá/ y od łzemránia. *WujNT* 1.*Cor* 10 arg, *Col* 2 arg, s. 838; Tych [*Wenus*] odwodzi pochlebłłtwém łwym od rády zdrowey [!]. *CiekPotr* 17.

Ze zdaniem dopełnieniowym zaprzeczonym [w tym z zapowiednikiem: od tego (5); (a)by, żeby (12), że (1)] (13): począł mu duch panfki w fercu ie⁸⁰ rozważać i wielką go mocą odwodzić/ aby się zbawiciela fwego i prawdy iego nie przął *MurzHist C3; LubPs Rv; GroicPorz oo3; A tyć więc nas pftroćiny odwodzą od tego/ Ze nie możem rozeznać co nam potrzebnego. RejWiz 53v, 178v; BibRadz I 5c marg; BielKron 205; GórnDworz C4v; RejPos 68v, 225; Zakon przyrodzony odwodzi człowieká od tego/ żeby drugiemu nie życzył thego/ czego by lam nie rad miał CzechRozm 89v; Kanclerz vsilnie Krolá á mądrze odwodził/ Widząc młode Hetmány by bitwy nie zwodził. StryjKron 622; OrzJan 115.*

W przeciwstawieniach: »odwodzić ... przywodzić (14), pobudzać (4), napominać (a. upominać) (3), radzić (2), uczyć (2), wieść (2), ciągnąć, przyciskać, przymuszać, skłaniać, wzywać, zalecać« (30): *BielŻyw nlb 6; KromRozm III f4v; GliczKsiąż 13v; Prawo tedy/ ieft náuká/ ktora wiedzie ku wżelkiew potćiwolći/ á odwodzi od káżdey niepráwołći GroicPorz av; I co ieft infzego ludzi odwodzić od Pána Iezu Kryftá vkrzyżowánego/ y przywodzić ie ku rozmaithym infzym zbáwicielom martwym KrowObr 58; BielKron 282; KwiatKsiąż 13v; Więc iáko ci połtháwą fwoiá/ odwodzili mie od tego/ ábych nie miłował: thák potym záfię znałem drugie/ kthorzy mie ku miłóści bárzo ciągnęli GórnDworz C4v; vczy nas thego czynić/ czo przyłtoi/ á od tego nas odwodzi/ czo przeciwko przyłtoieńftwu. GórnDworz Ff8, Ll7; RejPos 52v, 332; á vchoway pánie Boże tákich [obrazów] mieć: które by odwodzić [lege: odwodząc] od chwały Boga żywe⁸⁰/ miályby ludzi do siebie nieiáko fklániáć BiałKat 46; WujJud 131v, 133v; CzechRozm 71 [2 r.], 175v; ModrzBaz 25v, 67, 79v; A to [...]/ że im [Antyjoch] gwałt czynił z łtrony ich zakonu/ odwodząc ich od niego/ á do báłwochwálftwá fwe⁸⁰ przyćifkájąc CzechEp 368, 343; Twoiá rádá nie zda lie nam być łłufzna/ iáko tego ktory nam do tego rádziłz czegoś lam fkołztował/ á od tego nas odwodziłz czegoś nie doznał. Phil F; A znáć iáki lam Pan/ rzeczy ták ślicznych. Ktory od zmiennych/ miłóści fáłszywych/ Odwodząc/ wzywa do rołkołz prawdziwych GrabowSet Xv; gdyć nákoniec cnoty rozmáicie záleca/ y od wżelkiew cię nieprawołći odwodzi. LatHar +2v; odwodzić mię od wżelkiew niepráwołći: przymufzay mię/ ferce od dobrego odwracájącego: pobudzay/ myśl ku dobremu fklániájącego LatHar 40; Ku iákim cnotam fwoich nápominać/ y od iákich ie grzechow odwodzić ma. WujNT Tit 3 arg, Hebr 12 arg, s. 784.*

W charakterystycznych połączeniach: odwodzić od baczenia, od bałwochwalstwa (3), od bitwy, od błędów, od Boga (bostwa) (6), od bojaźni sądów bożych, od brzydkiej zabawy, od chwały bożej (Boga) (3), od cnoty (3), od czartowskiej służby, od ćwiczenia w naukach, od dobrego, od dobrych spraw (uczynków) (2), od grubych mow, od gry, od heretyków, od krolestwa niebieskiego, od Krystusa (Chrystusa, Pana Jezu Krysta) (5), od łotrostwa, od marności świeckich, od miłosierdzia bożego, od miłóści fáłszywych, od miłóści świata, od myślenia rzeczy złych, od myśli melankolicznych, od myśli wysokiej, od nadzieje, od nauki bożej itp. (7), od nauki przewrotnej, od nieprawołći (3), od nieprzystojnych obyczajów i postępków, od nieuczciwych (świeckich) rzeczy (2), od obrzezania, od ojców świętych, od okrucieństwa (2), od Pana (6), od panowania we zborze (2), od pobożności od poczciwołći, od pokoju, od pokuty, od porubstwa, od posłuszeństwa (4), od powinności (2), od powołania [bożego], od powszechnołći Kołciola, od poznania, od pożądlivołći świeckich, od prac, od prawdy, od prawowania, od proznowania, od przyrodzenia, od pychy, od rady zdrowej, od robot, od rozkoszowania w świecie, od sławy wojennej, od słowa bożego (pańskiego) (4), od służby Pana (świętej Panny) (2), od spania (2), od spowiedzi, od sprawiedliwołći, od sprawowania

rzeczy, od sprosności, od sprosnych słów, od starania się [o co] (2), od stateczności, od stoczenia bitwy, od swowoleństwa, od syna bożego, od szemrania, od szukania zbawienia, od świeckich obłądliwości, odświęto(bliwo)ści (2), od świętych obietnic, od Świętego Pisma, od towarzystwa [czyjego], od ufania w Panu Bogu, od urzędu swego, od usprawiedliwienia, od ustrzeżenia się niewolej, od uważania rozumu, od uznania, od waśni, od wiary (stateczności wiary) (8), od wolej pańskiej itp. (5), od wolności cielesnej, od wspomniania [kogo], od wymysłu ludzkiego, od występku (2), od wzglądu, od zabaw uczciwych, od zabawek ceremonijalnych, od zakamialości, od zakonu Mojżeszowego, od zamięłowania świata, od zbytkow (2), od zelżywości, od złego dobr bożych używania; odwodzić do gromniczek, do inszej nadzieje, do inszych rzeczy omylnych, do inszych wymysłów, do niepewnego zwycięstwa, do obrazow, do odpustow, do stworzenia, do swych plotek, do umarłych świętych; odwodzić ku naśladowaniu i chwaleniu bogow cudzych; odwodzić na lenistwo, na proznowanie, na sekty (2).

Zwrot: »od grzechów (grzechu), od(e) złego, od złości, od złoçynstwa, od złoçciwych spraw, od złych uczynków odwodzić« = *ab actionis vitiosis remove* Modrz; a mało *avocare* JanStat [szyk zmienny] (7:4:3:1:1:1): *RejPs* 27v; *MurzHist* Bv, L4; *GliczKsiąz* I3v; *Leop Ez* 2 arg; *KuczbKat* 325; *CzechRozm* 175, 204; *ModrzBaz* 10v, 79v; oczy cię ludzkie od łprośności y grzechu twego/ y wtyd ludzki odwodzi *SkarŻyw* 118; *LatHar* 674; *WujNT Tit* 3 arg, *Hebr* 12 arg, s. 784; Których miecz duchowny ode złęgo nie odwodzi: niech winá docześna ie powściąga. *SarnStat* 898 marg, 678.

Szeregi: »odwodzić i bronić« = *arcere et submovere* Mącz [szyk 1:1] (2): *Mącz* 235a; Kiedyć by ty rzeczy/ ktore sie nam zdádzą być przyrodzone/ dobre były: tedyćby ich nam Bog niezákázował. Ale iż złe fą/ á iemu przeciwnie: tedy nas od nich odwodzi/ y słowem słwym onych nam broni. *CzechRozm* 242v.

»nie odwodzić ani karać« (1): Drugi raz o łprośność cielesną y towarzysztwo nieczyłte z pogánłkimi niewiáłtami Moábłskimi [...] kazał Przełożone ktorzy ich od tego nieodwodzili/ áni karáli/ záwieść ná łzubienicách *SkarŻyw* 483.

»odciągáć i odwodzić« (1): A przełto ieliby cię oćiec álbo mátká twoiá odciągála/ y odwodziála/ od łtzererego słowá Bożego/ od wiary prawdziwey/ [...] niełuchay ich *KrowObr* 141.

»odwodzić a (abo) odciskać« [szyk 1:1] (2): A ieliby cie mocá á iákim gwałthem chciał odćiłkác ábo odwodzić od tego [powinności twojej]/ tu łuchay iż oto tu Pan tego nie porucza iemu *RejPos* 318, 338.

»odrywáć i odwodzić« (1): iż niektórzy ták lekko łobie Krześciány wšyłtkie wáżą/ [...] áz y náwet Książętá y Króle odrywáiá y odwodzą od wšyłtkiego obmyśławania pańłtw y Królełłtw łwoich *OrzJan* 70.

»odwodzić i odstraszcáć« (1): A nie modłác sie z łercá ludzie obłudni: od ktorzych towarzysłtwá y zwyczáin [!]/ Pan nas odwodzi y odłtrałza *KuczbKat* 370.

»odwodzić a (i) (po)hamowáć« [szyk 2:2] (4): *RejZwierc* 6v; ktore [koło senatorskie] Krolá y zwierzchnego Páná do pięknych á vcćciwych rzeczy pobudza/ od łprofnych á nieucćciwych odwodzi/ á złe iego chęci hámuie [*regis ac principis ad pulchra et honesta excitatorem, a turpibus ac inhonestis dehortatorem, pravorum eius affectionum moderatorem*] *ModrzBaz* 25v; Czego łurowé práwo nam nie zákázuię/ Od tego wtyd odwodzi/ y cnotá hámuie. *GórnTroas* 27; *OrzJan* 59.

»odwodzić, (a) upominać« (2): Ano Pan od takiego mnięcia zawnždy nas miłościwie odwodzi á vpomina *RejPos* 313v; *LatHar* 33. [Ponadto w przeciwstawieniu 1 r.]

W przem (31): *MurzHist* V3v; żądánye pomłty na fałszne sprzećiwniki/ ktorzy náuką swą odwodzą wierne od they skály/ to iest od Kriřtufá. *LubPs* Q2v marg; Tu baczyc mamy/ iż zakon Páńki rofkázuie zábiiác wřzytki ktorzy vczą fałszywey náuki/ odwodząc lud z drogi prawdziwey *BibRadz* I 108c marg; Abowiem [astronomia] nas od tych ciemności y od grubego powietrza odwodzi/ y ku wyfokiemu onemu naiálnieyřzemu domowi [...] oczy náłze y vmysł przywodzi. *KwiatKsiąz* I3v; *RejAp* 57; miececie ony nędzne sieći swoie ná ty niewinne rybki Pána swoiego/ odwodząc ie od niego á od świętych słow y od náuki iego *RejPos* 176v; iestliby oko ábo ręká ábo nogá thwoiá od niego [krolestwa niebieskiego] odwodziłá ciebie/ á wiodła cie do iákiego inego krolesthwá/ ábyř iey gwalth vczynił *RejPos* 332; A ci nie tylko áby dobrowolnie mieli dopuřćić nędzny á záflepiony lud do tey świętey światłości/ ále iestczte ktemu od niey gwałtem/ mieczem/ ogniem [...] odwodzą á odćiřkáią nędzne owiećki iego. *RejPos* 338v, 30, 338v; *RejZwierc* 266v; *CzechRozm* 71; ponieważ krewność/ powinowáctwo/ przyiaźń/ y nieprzyiaźń [...] wiele ludzi od prawdziwey drogi odwodzi *ModrzBaz* 75; nam go [Chrystusa] ku budowániu się ná nim zá fundáment zálećili y zořtáwili wřzytkie inřze fundámenty od ludzi wymyřlone gániąc/ y odrzucáiąc/ y od nich wřzech wierzących odwodząc. *CzechEp* 289; zowá ie [zgromadzenie] czáfem Nierządnicą: iż złá požádlivořciá odwodzi ludzie ćieleřne y ziemřkie od drogi Bożey *WujNT* 838.

odwodzić co (15): A ten grzech rozum odwodzi *RejKup* 12; *LubPs* bbv; Tu wřzyřcy wierni náukę máią/ áby żádze swe odwodziłi od rzeczy ziemřkich *BibRadz* I 88c marg; Bo iako gęřte Mřzice nagle cię obliędá Rořkofři řwiata tego/ i odwodzić będą Twoje řlachetne řerce od zabaw ucřciwych *KochSat* B3v; *RejAp* 79; Drudzy zálię tłumiá tho niewinne á wierne nářienie Páńkie/ rozřiewáiąc w nim fałszne náuki/ fałszne wymyřłj/ á omyłne podobieńřtwá/ ktoremi ie odwodzą od wierney náuki Pána řwego *RejPos* 54v; iżbychmy odwodziłi řwiat ten od tego/ áby gđzye indzyey rátkunku á wřpomożenia řwego řzukáli/ niřli v řwiętego Bořřwá twoiego. *RejPos* 225, 52v; Ale to pewná/ że o řmierći tuř řtoiacey [!]/ pomyslenie řercá by nabyřtrzeyřze od złych vczynkow odwodzi: á bezpieczeńć od řmierći z náđzieią vchodzenia inřzego karánia/ ábo tárářowego ábo pienięznego/ złe řercá pobudza do złoczyńřtwá. *ModrzBaz* 79v, 67; *SkarŻyw* 47; Ráćz chęć odwodzić/ od brzydkiey zabáwy *GrabowSet* I2v; á co od tego řerce twoie y myřl odwodzi *LatHar* 675; *SkarKaz* 4a; *SkarKazSej* 661a.

W charakterystycznych połączeniach: bojaźń odwodzić, chęć, myřl, nasienie (pańskie, wiernych pańskich) (2), rozum (2), serce (6), řwiat (2), swe (2); odwodzić od ciemności, od cieniow, od (z) drogi prawdziwey (bożey, řywota wiecznego) (4), od fundamentu, od grubego powietrza, od nowonarodzonego syna, od pastwiska řwiętej wolej, od skały (2), od szczyrey białości, od řwiatłości (2), od złotej korony.

Zwroty: »daleko odwodzić« (1): Obaczý tho ocyec káždy á řyná řwego nychby dáleko od thego odwodził. *GliczKsiąz* P.

»[co] z oczu [komu] odwodzić« (1): Częřto nam řławo koniec táki wodziřz, Gđy boiaźń řmierći z oczu nam odwodziřz. *KlonKr* A3v.

α. *Skłaniać, zmuszać do opuszczenia kogoś lub jakiegoś miejsca [kogo] (3)* : Ząłował lie thego Ierzyk nań [na Lutra]/ przed łtryiem Kúrferłtem Sáłkim Kłiążęćiem z groźbámi/ wielkiem żalem mowiąc/ yż nam poddane trwoży odwodzi/ niezoltániem potym przy żadnym *BielKron* [211]v.

odwodzić od kogo (1): Ieden káplán/ ná imię Florencius/ zayrzác świętemu/ bárzo lię dręczył: á nie mogąc ludzi od niego odwodzić/ łtruć go vmyłlił. *SkarŻyw* 250.

odwodzić skąd [stąd] (1): Wiedz iż wiele łiftow przyłzłó/ ktore nas poniewolnie łtąd odwodzą/ á włzákże ti niemyłł o tim ábyłmy dla boiázni [...] ná włthecz odiechác mieli *HistAl* C8.

b. *Nie dopuszczać do czegoś, pozbawiać, uwalniać [w tym: z podmiotem osobowym (2), z nieosobowym (1); kogo (2), co (W przeni) (1) od czego] (4)* : Czemu zwodziłz ty łynacżki wezwáne iego/ á odwodziłz ie od opátrżności y od łwiętego miłolierdzya iego? *RejPos* 239v; tedy ci niebożętá nie tylko łámi zbáwieni niebędą/ ále y inłzych odzbáwienia odwodzą *CzechRozm* 174v.

W przeni [co] (1) : O moc/ o rołkołz/ o łkárby/ pilności/ Choćby nie dármo były/ przedłie łzkodzą/ Bo náłzę chćiwość od łwey łzczęłliwości Włáłney (co Bogiem zowiemy) odwodzą. *SzarzRyt* Av.

*** *Bez wystarczającego kontekstu (1)* : Abstraho, Odciągam/ odwodzę/ odriwam. *Mącz* 461b.

Synonimy: **2.** *odginać*; **3.a.** *hamować, odciągać, odludzać, odrywać, odstraszać, odwabiać, odwracać, odzywać, powłściągać.*

Formacje współrdzenne cf 2. **WIEŚĆ**.

Cf **ODWODZĄCY, ODWODZENIE, ODWODZONY**